Pitkospuut – Pitkäaikaissairaiden terveyden, työkyvyn ja työllistymisen edistäminen -hanke käynnistynyt

10.3.2021

SeAMK Sosiaali- ja terveysalalla on alkanut uusi ESR-rahoitteinen *Pitkospuut – Pitkäaikaissairaiden terveyden, työkyvyn ja työllistymisen edistäminen* –hanke (1.2.2021-31.8.2023). Hankkeen kohderyhmänä ovat pitkäaikaissairaat työttömät työnhakijat (painopiste yli 50-vuotiaissa) sekä maahanmuuttajataustaiset pitkäaikaissairaat työttömät työnhakijat Etelä-Pohjanmaalla. Hankkeen päätavoitteena on pitkäaikaissairaiden työttömien fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen työ- ja toimintakyvyn parantuminen ja työelämäpolun vahvistuminen. Lisäksi hankkeessa luodaan moniammatillinen työkykykoordinaattorimalli, kerätään tietoa digitaalisen palvelupolun kehittämiseen ja pilotoidaan erilaisia työ- ja toimintakykyä kartoittavia ja edistäviä työmenetelmiä.

Työkyvyn parantuminen ja työllistyminen edistävät pitkäaikaissairaiden arjessa selviytymistä, elämänhallintaa ja yhteiskunnallista osallisuutta. Työ- ja toimintakyvyn parantumisen ohella tavoitteena on edistää kohderyhmän työmotivaatiota ja työhön sitoutumista pitkäaikaissairaudesta huolimatta. Hankkeessa tavoitellaan sitä, että mahdollisimman moni hankkeeseen osallistunut henkilö pääsee työkykyä vahvistavalle polulle toiminnan päättyessä.

Moniammatillinen työkykykoordinaattorimalli

Uuden moniammatillisen työkykykoordinaattorimallin ja monipuolisen työvälinepaketin toimintojen avulla voidaan välttää pitkäaikaissairaan turhautuminen avun hakemiseen eri asioihin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ym. toimijatahojen kautta. Uuden, hankkeessa kehitettävän toiminnan avulla pitkäaikaissairaan tilanne kartoitetaan heti moniammatillisesti, hänen tilanteensa huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja vältetään myös ns. pyöröovi-ilmiö, jolla tarkoitetaan sitä, että sama asiakas joutuu hakemaan apua monta kertaa eri vaivoihin tai asioihin, kun kukaan perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon asiantuntija ei ehdi tarttua hänen tilanteeseensa kokonaisvaltaisesti.

Moniammatillisen, pitkäaikaissairaan työ- ja toimintakykyä edistävän palveluprosessin ja työkykykoordinaattorimallin alkuvaiheessa kartoitetaan pitkäaikaissairaan pitkäaikaistyöttömän työ- ja toimintakyky sekä siihen vaikuttavat tekijät. Voimavara- ja terveydentilakartoituksen sekä työ- ja toimintakyvyn kartoittamisen lähtökohtana ovat pitkäaikaissairaan elämäntilanne, toimintakyky ja voimavarat. Painopisteenä on pitkäaikaissairauden vaikutuksen huomioiminen työttömän työ- ja toimintakykyyn. Toimintaa tukemaan käynnistetään digitaalisen työkalun kehittämisprosessi. Uuden digitaalisen työkalun avulla tuetaan pitkäaikaissairaan työkykyä ja työllistymistä edistävää polkua. Työ- ja toimintakyvyn kartoittamisen jälkeen edetään työkyvyn edistämisen vaiheeseen, jossa pyritään vahvistamaan pitkäaikaissairaan pitkäaikaistyöttömän työelämäosallisuutta ja työmarkkinavalmiuksia erilaisin osallistavin menetelmin.

Työllistymispolulle pääsemistä tuetaan esimerkiksi Tulevaisuusverstas-menetelmällä, jossa huomioidaan pitkäaikaissairaan sairaus- ja työhistoria, nykyhetken työ- ja toimintakyky sekä kartoitetaan tulevaisuuden työllistymismaisemia. Pitkäaikaissairaalle työttömälle työnhakijalle laaditaan yksilöllinen palvelupolku. Se suunnitellaan koordinoidusti tiiviissä yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa (TE-toimisto, kolmas sektori, kunnat ja työelämä).

Uraohjausta ja työvalmennusta

Pitkospuut-hankkeessa kehitetään myös pitkäaikaissairaan työelämäosallisuutta ja työelämäpolulla etenemistä edistävä Coaching/työelämävalmennusmenetelmä, joka sisältää sekä uraohjausta että step-by-step-työvalmennusta, jonka avulla edistetään pitkäaikaissairaan työttömän luottamusta oman elämänsä hallintaan sekä vahvistetaan hänen voimavarojaan ja käsitystään omista vahvuuksistaan sekä tuetaan häntä tunnistamaan kehittymistarpeitaan työelämän näkökulmasta. Keskeistä on työelämätaitojen ja työnhakutaitojen kehittäminen vuorovaikutteisten kontakti- ja virtuaalisimulaatioiden keinoin.

Mari Salminen-Tuomaala
TtT, Vastuuyliopettaja, kliininen Hoitotyö
Lehtori, Akuutti hoitotyö
Projektipäällikkö, Pitkospuut -hanke
SeAMK Sosiaali- ja terveysala